

[Time: 2½ Hours]

[Marks: 75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry **equal** marks.

1. a) Review the important causes for the Revolt of 1857.

OR

- b) Explain the nature and significance of the 1857 Revolt.

2. a) Evaluate the contribution of Arya Samaj and Prarthana Samaj to the 19th century India.

OR

- b) Discuss the major trends in the socio -religious reform movements of the 19th century India.

3. a) Explain the aims, objectives and functioning of moderates in the Indian National Movement.

OR

- b) Examine in detail the causes for the emergence of Extremist phase of the Congress and also discuss the contribution of Lokmanya Tilak in the National Movement.

4. a) Highlight the salient features of the Indian Constitution.

OR

- b) Discuss the contribution of Sardar Patel to accession of Indian Princely States.

5. Write short notes on **Any Two** of the following

- A) Reason for the failure of the Revolt of 1857
B) Formation of the Indian National Congress
C) Revolutionary Movement in Maharashtra
D) Economic reforms in the Nehru era

Turn Over

2

(मराठी रुपांतर)

(२½ तास)

(एकूण गुण: ७५)

- सूचना— १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. अ) १८५७ च्या उठावाच्या ठळक कारणांचा आढावा घ्या.

किंवा

ब) १८५७ च्या उठावाचे स्वरूप आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

२. अ) १९ व्या शतकातील भारतातील आर्य समाज व प्रार्थना समाज यांच्या योगदानाचे मुल्यांकन करा.

किंवा

ब) १९ व्या शतकातील भारतातील सामाजिक व धार्मिक सुधारणा चळवळीच्या प्रमुख प्रवाहांची चर्चा करा.

३. अ) भारताच्या राष्ट्रीय चळवळीतील मवाळांची उददीष्टे, वैशिष्ट्ये व कार्यपध्दती स्पष्ट करा.

किंवा

ब) राष्ट्रीय काँग्रेसमधील जहालमतवादाच्या उदयाची कारणे सांगून लोकमान्य टिळकांच्या राष्ट्रीय चळवळीतील योगदानाचे परिक्षण करा.

४. अ) भारतीय राज्यघटनेच्या ठळक वैशिष्ट्यांवर प्रकाश टाका.

किंवा

ब) भारतातील संस्थानांच्या विलीनीकरण कारवाईत सरदार पटेलंच्या योगदानची चर्चा करा.

५. खालील पैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

अ) १८५७ च्या उठावातील अपयशाची कारणे

ब) राष्ट्रीय सभेची स्थापना

क) महाराष्ट्रातील क्रांतिकारी चळवळ

ड) नेहरू युगातील आर्थिक सुधारणा